

Előfizetési feltételek:
Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörészarszomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:
Négy-hasabos petit sorért 8 kr;
többszörinél 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyitlér“-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben akadémiai hivatalnál, Csáthy Ferencz, Teleghy K. Lajos, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppel, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

GOLGOTA.

Gyászünnepet ült a magyar nemzet e hó 6-án Aradon. Nagy oka volt meggyújtani az emlékezet oltárán a kegyelet tűzét, hogy lebórlulva az oltár előtt emlékezzék az 50 év előtt történetekre, melyeket egy nemzet nem feledhet el soha, megszégyenülés, bűnbe esés nélkül.

A magyar nemzet fegyvert fogott jogai kivívására és megvédelmezésére. Ellene támadt a sok ellenség. Oláh, horvát, német és orosz ellen harczolt s harczolt olyan dicsőn, hogy a világ legnagyobb nemzetei is csodálták hősiességét.

És milyen vezérek voltak! Irigyelhetnéte tőle az egész világ azok a hősök hőseit, a mikor az ügy elbukott, a mikor le kellett tenni a fegyvert, a diadalmaskodó hatalom börtönbe vetette s kivégeztette.

1849 október 6-ikán kilencz tábornokot kötéllel végeztek ki, míg négynek golyóval oltották ki nemes életét.

Végig jajdult az egész nemzet e borzalmas tényen, de el kellett némulni, még a fájdalomnak is, olyan idők jártak, a mikor a magyarnak nem volt szabad még csak kisírni sem magát.

De ne emlékezzünk e rettenetesen sötét időről.

Elmultak azok. Fátyolt borított a magyar nemzet a történetekre, megbocsátott az ellene vétőknek, de nem feledett!

Nem feledte el azokat a nagyokat, azokat a dicsőket, a kik szent ügyeiért vértettek el, a kik vértanui halált szenvedtek, mert nagyon szerették azt az elnyomott, szegény, magyar hazát.

50 éve volt annak tegnap, hogy elvérzetek a nemzet hősei.

Az egész haza ünnepelt. Ezrek vándoroltak el a magyar Golgotára, Aradra, hogy ott emlékezzenek a helyszínén, azokról a kiket nem lehet elfeledni, míg — Buda—Mohács—

Nándornál elfutó Duna folyam vizén magyar szem pihen.

A szent fájdalom szállni fog firól—fira szomorú örökségül és október 6-ika, mindig gyásznapja lesz az a magyar nemzetnek.

Haigyják is ünnepelni, lélekben és igazságban őt, engedjék megkoszorúzni a szabadság harcz emlékeit, a mi a multban történt el van rejtve sűrű fátyol alá, de a hazaszeretet nemes alakjait legyen szabad egyszer ünnepelni.

Életökben a dicsőség volt részök, szegénytelen halálalokért legyen a késő kor ünneplése a szerény kárpótlás.

Félszázad nagy idő, — de nem elég nagy ahhoz, hogy a hősök emléke a nemzet kegyeletében halványodott volna. Nem is szabad, hogy az megtörténjék. Az ő emlékek mint tulvilági glória ragyog a vesztőhelyen s e glória fényét a gyászban is visszatükrözi a nemzet kegyelete.

Szép volt, hogy ünnepelt a nemzet, hogy elküldte a hősök emlékjeleihez az ősz virágait.

Legyen is áldott a hősök emléke minden időben.

Selyemtenyésztésünk.

(—) Valahányszor az országos selyem tenyésztési felügyelőség értesítéseiből selyem tenyésztésünk haladásáról tájékozást szerzünk, mindannyiszor eszünkbe jut a „legnagyobb magyar“ 1840. évi jóslata: „20—30 év múlva több jövedelmünk lesz selyemből, mint gyapjuból!“ A nagy hazafi tüzes szelleme azonban nem tudta magával ragadni a „kelet népét“, az ország politikai erjedése abszorbeálta nemzetl energiánkat és a másorsorba szorította vissza a közgazdaságot.

Ugyanaz a gondolat, fenkölt emberszeretettel párosulva, indította Széchenyi nemes kortársát Bezerédy Istvánt, a ki ugyan akkor mint első adott szabadságot jobbágyainak és hogy a gyámoltalan földnépeknek eszközt nyújtson a biztos megélhetéshez, egyuttal bevezette a maga vidékén a selyem tenyésztést.

Bezerédy nemes lelkű tettét a legszebb siker koronázta: a szabadságharczig, tehát alig 8 év alatt Magyarországon 400.000 kiló selyemgubót termel-

tek. A háborus évek zavarai és az ötvenes években a selyemhernyók közt fellépett romboló betegség hirtelen véget vetett a szép kezdetnek és az uttörő szép reményei ép úgy megsemmisültek, mint a nagy királynő Mária Terézia fáradozásai, a ki a mult század közepén először tett kísérletet, hogy ezt a jövedelmező iparágat meghonosítsa.

Uj lendületet, biztos alapot hazánkban 19 év előtt nyert a selyemtenyésztés, midőn báró Kemény Gábor akkor földmívelésügyi miniszter a régi névnek egy méltó viselőjét, Bezerédy Pált országos selyemtenyésztési felügyelővé kinevezte. Bezerédy Pál a kormány szerencsés választásának bizonyult. Apostol a szó teljes értelmében, a ki a kinyilatkoztatás fanatikus hitével hirdeti a szép eszmét és céltudatos tevékenységét, nagyszabásu működését, a legszebb sikereket kisérik. Már 1885-ben 13.800 család foglalkozott selyemtenyésztéssel és 176.000 kiló gubót termeltek. Tíz évvel később 15.000 családl és fél millió gubót termelt. Jelenleg a családok száma 100.000 és ha az okserzü szederfate-nyésztés helyes megoldást nyer, e szám könnyen megháromszorozódik. Ha meggondoljuk, hogy hazánkban a selyemtenyésztés klimatikus és közgazdasági feltételei igen kedvezők, sőt egyes erdélyi vidékek a selyemhernyó erőteljes fejlődésére nézve fényes eredményeket szolgáltatnak, — szép jövőt jósolhatunk ez iparágak.

Bezerédy eddigi működése, melyet pedig a nép tudatlansága és közönye nagyon megnehezít, a selyemtenyésztéssel foglalkozó családoknak 20 millió forintnál többet jövedelmezett. Megérdemli tehát a fáradságot, hogy azok a tényezők, melyek hatalmas befolyással bírnak falusi népünkre, nevezetesen papok, tanítók, jegyzők magukévá tegyék az ügyet s erélyes agitációt tanúsítsanak a selyemtenyésztés terjesztése végett. A szegszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőség derék jelentése alapján ezen agitáció vezér motívumait röviden a következők tételekben foglalaljuk össze:

1. A tenyésztőnek nem kell tőkét befektetnie.
2. Selyempetét ingyen kap.
3. A munkát elvégzik gyermekek, nők, szegény emberek, kiket a nehéz mezei munkára különben sem lehet használni.
4. A munkaidő kényelmes, csak tavasszal tart összesen 3—5 hétig.
5. Ültessetek szederfákat, a felügyelőség ki-vánatra ingyen ad magot vagy csemetét.
6. A szeder kedvezencz. eledele a baromfinak, a szederfaágak jó futóanyagot adnak.

7. Hely mindenhol találkozik a selyemhernyóknak legjobb hely a — szalmatető alatt van.

8. A selyemtenyésztés biztos kereset: Franciaországban 60—70 forintot keres minden egyes személy.

9. Minél jobb az ápolás, annál nehezebb és értékesebb lesz az árú.

10. A selyemipar minden krajczárja a nemzeti tőke gazdagodását jelenti.

Világosítson előttünk ebben a kérdésben a jóságos királyunk jeligéje, az „egyesült erővel“, akkor aztán Bezerédy Pál jelentései is mind sebes fejezetek lesznek közgazdaságunk fejlődésében.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

A bájos ősz verőfényes napjai derültek fel október elején.

Hull ugyan a megsárgult falevél a ritkuló lombokról, — de azért mosolyog a természet, hogy ne legyen a bucsuzás — fájdalmas.

Pedig csak nem jó az, mert belevegyül az október hidegsége, amely azt beszéli, hogy — a kályhának is van ám rendeltetése a sártekén, de persze csak — annak idejében.

*

A honatyák megkezdtek működésüket. Most még szeliden enyelegnek egymással, de azért már zavarják a vizet, mint a mesebeli farkas a — bárány rovására.

*

Az örök békét hiába akarták nyíltbe huzni a nagy és kis hatalmak, azért a finneknek mégis pusztulni kell, valamint az angol is acsarkodik a — burok-ra.

Hogy aztán melyik kerül — burok-ra, nem nehéz kitalálni.

Az erősebbnek volt mindig — igazsága.

*

Egyébként aztán a magas politikában szelcsend van.

A Dreyfus ügy egészen lelohadt, mint a szét-pattant hólyag.

Hja! A tehenet se lehet — örökké fejni, a fejk nagy szomorúságára.

*

Debreczen város 7000 holdas birtokot akar vásárolni.

TÁRCZA.

Kolibri.

— Elbeszélés. —

Szegénységet és tisztaságot mutat minden a kis szobában.

Néhány szalmaszék, asztal és olajfestékes edénytartó, apró párnákkal magasra fölrakott keskeny ágy... ez az egész bútorkészlet.

A falon egyetlen szentkép, mely derűs fényt vet a szegényes egyszerűsége. A hálófülke függönyök közül kilátszik. Allatta kicsike szenteltvize-tartó, pár fillérbe került, — de a vizet még a mult husvétkor szentelték meg.

Közelében, mily ellentét!

Egyszerűen öltözött leány habos, gyönyörű bál ruhát terítget szét az ágyon. Friss, könnyű, kedves annak a bodrozott ruhának minden része, a selyem deréköv, a szalagdísz, mely hullámasan omlik le. Az ágy előtt apró cipők, méltók Hamupőke lábaira, — az asztalkán illatos boréta alig kinyílt bimbókból, melyek estére a leány dus há-jába kerülnek.

Igen, a kis munkásleány jötti majd magára ez új ruhát, melyet most sok éjjeli munkájának árán szerzett be. Estéi gyakran éjfélutáni két óráig is elnyultak. De most, a mikor a ruhát látja, szeme ki-gyulad, sápadt arcán rózsák virulnak és az élvezetek sejtésében kis szíve is lázasabban ver.

Óh! A bál! A bál!

E bűvös szavak keringenek agyában, ezeket űzi, mikor a drága ruha fölé hajolva áll.

Az ablak közelében, a melyen még a bucsuzó nap utolsó sugarai szűrődnek be, egy másik leány épp most fejezi be munkáját. Művirágokból készített koszorút. Sokkal komolyabb a tekintete, sokkal szótlanabbak az ajkai. Fáradozatlanul dolgozik. Vé-kony ujjaival egymás mellé illeszti a zöld leveleket, a tarka szirmokat; míg előáll a természetes hatás. Végre elhelyezte az utolsó rózsát is. Teréz most már föltekint. Meglepetve kiáltja el magát, annak a csodának láttára, melyet társnője bámul és szíve is elszorul, hogy az ő szegény szobácskájában, ily fény árad.

Részvétellel vegyes gyöngédséggel nézi az ifju leányt, a ki mint egy kis madár, úgy röpköd kincsei körül, majd fájdalommal hangon így szól:

— Lujza, Lujza! Hát örökre engedetlen és kaczer akarsz maradni: esdve kérlek, ne menj el arra a bálra. Jussan eszedbe a verőleányok egye-sülete jó védasszonyának a szava, jussanak eszedbe azok az ígéretek is, melyeket nekünk röviddel ezelőtt tettél.

Lujza arcát pir borítja el.

— Tulbecsültem bátorságomat, mondja aztán, — a te jóságod pedig megindított; most azonban... Teréz szeméből egy nehéz könnycepp gördült ki.

Társnője hozzáfelt és kezébe fogta a virág-csináló leány kezét.

Miatlan sirás! — kiálta szenvedélyesen. — Pedig én úgy örülök a bálnak. Egyedül ott felejték... A halálnak rémes látománya, mely állandón üldöz, ott az édes hangok közt megszűnik. Igen ott elfelejttem, hogy halálos köhögés tépi mellemet,

hogy a láz emészti véretem, hogy — végre is — rövid időn belül, halálra vagyok ítélve. A zenekar hangjai, úgy érik fületem, mintha álomban énekelne valaki. A gázlángokat földöntuli légkör lát-szik körülvenni. Örömmel fogadom a hódolatot, a melylyel illetnek, látom, hogy ragyogó szemekkel kísérik lépéseimet... elneveztek Kolibrinek, mert úgy röpködök én is, mint az a kis madár.

Különösen a keringő ragad magával. Megesik, hogy a zene csak az én kedvemért ismételt újra, meg újra. A kis madár nem fáradt... Egyik tánczosom a másikat követi és én alig veszem észre. Ah! Ha olyankor meghalhatnék, talán halálnak sem venném...

Az ifju leány miközben így beszélt, valóság-gal átváltozott. Arcán két piros foltocsa gyulladt ki, mely szemei csillogtak és könnyed reszketés járta át minden izét.

Teréz megijedt. Megragadta pártfogoltjának kezét. Hideg volt az a kis kéz, mintha márványból lett volna.

— Lujza, édes barátném — szól meg esdő-leg — kérlek, ne menj el ma este: beteg vagy, szenvedélyed elragad...

— Beteg! — kiált Lujza és hirtelen elsápad.

— Nem, nem! Erősem érzem magamat...

Aztán felkaczag...

Tízennyolcz éves vagyok. Csak rövid pár nap van előttem. Aztán elmaradhatok e ma este a bál-ról, a melynek már eleve kikiáltott királynéja va-gyok. Sokan lesznek ott az elégedetlenek, de sokan a boldogok is.

— És ha a kéréske belefáradva, most tekin-télyem súlyával lépnek föl, ... ha arra hivatkozván,

hogy nekem engedelmisséget ígértél, a mikor majd meghaltál a nagy hidegtől, a mikor kirágadtalak a nyomorból és védő födél alá hoztalak?...

Fájdalmas kifejezés vonult most el Lujza ar-czán és ideges remegés járta át minden tagját.

— Teréz, — szól aztán és összekulcsolta ke-zeit, — ezt soha ne ismételd nekem. Ez elől meg-szökném... Igen, te jó voltál, igazi hősnő egy sze-gény gyermekkel szemben, a ki minden rossznak ki-volt téve... Elhagyatva, zsenge gyermekkorom óta kiszolgáltatva egy boszorkány üzérkedésének, a ki koldulni, hazudni, lopni tanított: nálad nélkül ma becsstelen volnék... Hálás vagyok, szeretlek, de lehetetlent kívánsz tőlem; a szívem nem úgy van szerkesztve mint a tied... Szeretem az Istent. A kit te ismerttélt meg velem, szeretem veled együtt Jézust és a szent szüzet, de érzem, hogy életem bucsuzik tőlem — és én élni akarok... engedd, hogy elbóduljak.

A munkásleány lassan elfordította a fejét és nem szólt többet. Ujabb könnyei peregettek le a friss virágokra, melyeknek talán szintén a volt a rendel-tetésük, hogy egy bálon ékesítsenek valakit.

Lujza odafutott a tükréhez.

Elfojtott kiáltás tört ki belőle, a mikor meg-látta, hogy milyen sápadt az arca és hogy szemei mennyire égnek.

— Óh Istenem, — rebegett ijedten.

Gondolkozott. — Van-e még carminom? Aj-kai ez este nem fognak már a gránátalma virágá-hoz hasonlítani? Egy kis fekete szín is kell, — aztán rizspor... Miért is nincs most lázam, mely-től felvillanának szemeim, de csak türelem, majd

Csak azzal nincs tisztában, hogy — kinek a — pénzén?

*

Pénz dolgában ugyanis nem valami nagyon fényes a helyzet.

Nem állunk ugyan úgy, mint a váradiak, mert nem üres itt a kassza, mint ott, de azért itt is — akad baj.

Aron Miksa bácsi is meg akarja egy kis 40 ezer forintokkáig rövidíteni.

De hát jól van ez! Miért vették meg a házat olyan — magas árban!

*

Az is igaz, hogy minek akkor birtokra költeni, a mikor sok szükségesre nem telik.

Mert vízvezeték, csatornázás, iskola, jobb világitás mind azért nincsen, mert nem telik rá.

Hja bizony! A kaszárnyák sokat elnyelnek.

*

A katonák bevonultak s hozzá kezdtek a kispallérozásukhoz.

A fiuk elszörnyűködnek, hogy milyen ur egy káplár, egy firer, no meg az — őrmester!

Elbámulva érzi, hogy ezek mind nagyobb nagyobb urak, mint otthon a szolgabíró, pedig hát nagy részök szinte olyan — paraszt féle.

*

Október 6-ikán gyásznánp volt.

Természetes, hogy magyar vértanuk emlékezete lévén, nem is mutatkozott iránta érdeklődés.

Hja, ha összefüggene legalább — Dreyfussal, akkor tüstént másképp lenne.

*

A szüret is folydogál csendesen, csendesen akár a Maros vize.

Hát bizony vékonyan eresztenek a fűtők, de hát ki tehet róla, mikor a tavaszi fagy ugys beszűretelt — de valami remekül!

*

Azért lesz bor! Ontja a sok új ültetés s vigasztalhatja magát a nem boldog magyar, hogy pár hét múlva igen olcsón láthatja a világot — rózsaszínűnek.

HÍREK.

Október 6.

Nagy röstelkedve kell jelezni, hogy a nemzet nagy gyásznapiját, október 6-dikát nem oly nagy arányban ünnepelték meg városunkban, a mint azt méltán várhattuk.

Az ifjuság lelkesedéssel rendezte egy a főiskola udvarán, mint a város háza előtt a gyásznánpélyt, de nem volt ott ezer ember sem.

Kevesen jelentek meg a reggeli istentiszteleteken is, csak a róm. kath. templomban tartott gyászmisén volt nagy közönség. A gyászmisé maga dr. Wolaffka Nándor, e mindenre ráérő agilis főpap mondta szép imában könyörögve a dicső hősök lelkiüdvéért.

A főiskola udvarán szép volt a Sipos Béla 4. jogh. beszéde, a Szombathy István 4. th. ódája; a város háza előtt Boros Lajos 4. jh. emlékbeszéde keltettek megérdemelt elismerést.

Kár, hogy a kocsiközlekedés nem szűnhetett, mert a zajban képtelenség volt hallani a szónok beszédét.

megjön az idejére és annál jobb! Ez este, még ez este könnyű, röpké lesznek, mint a kolibri!

És az" ifju tüdőveszes leány reszkető kézzel festette magán a boldogság álarczát.

Teréz időközben lámpát gyújtott és annak világánál folytatta kényes munkáját. Csók érintette e pillanatban homlokát, — egy pillanatra pihent.

Lujza állt előtte. Igazán szép volt rózsaszínűszalagos, lence ruhájában. Karsu termetéhez hozzásimult a habos szövet és arczán az ifjuság üdesége volt minden betegsége ellenére, a mely most egyesgyedül mély szeméibe látszott rejtőzni.

Az élet, a boldogság érzése szolt ajkairól, melyek Terézre mosolyogtak, a jó leány pedig behunyta szeméit, hogy ne lássa a halált azon a homlokodon, melynek sárga színét most rizsporfelhő takarja.

Mikor Lujza körülölelte őt és azt kérdezte:

— Haragszol?

Akaratlanul így felelt:

— Óvjon az ég!

Majd azt kérdezte a már futni kész leányt ő:

— Nyakadban van-e a szent kép, melyet védő asszonyunktól kaptál?

— Szt. M. hály? Sohasem teszem le.

— Várj, még adok valamit.

Teréz most a fiókban keresgélt, a hol olcsó kincseit tartogatta. Kivette azután a Szent-Szűz képét, mely széles fehér szalagra volt erősítve és odaillesztette pártfogoltja nyakába.

— Ezzel is szebb leszel... és legalább nem léssz egyedül a csábító tömegben. Az éj királynéja majd ügyelni fog az eltévedt bárányokra. Most még Lujza, jer vissza a szomszédokkal, maradj a lehető

Röstelkedve vettük észre, hogy a főtéren több házban nem volt gyászlóbobogó.

És sehol semmi ünnepélyes csend, mintha október 6-ika csak oly közönséges nap volna, mint — más hétköznap.

Az 50 éves évforduló nagyobb kegyeletet érdemelt volna.

Maga Thaly Kálmán, a függetlenségi párt ősz kurucza, hozta volt a mult évben nyilvánosságra a nemzet szentjének megboldogult királyának a következő egykori nyilatkozatát:

„Férjem nevében, a ki ugyszólván gyermekifju volt még akkor, sok olyasmit követtek el, a mi hogy megtörtént akarátán kivül, ő fájlatja legjobban. Higgye el, ha tehetségünkben állana, férjem és én volnánk az első, a kik Bathyány Lajost és az aradi vértanukat életre ébresztenénk“.

Aranyiszv aranyzavai ezek. Vesse be jól emlékezetébe a nemzet.

Ezek a szavak bizonyítják azt, hogy ma már nemzeti gyásznunk tekintetében is együtt érez velünk fejedelmünk nagy szíve. Mi nekünk fáj, neki is fáj.

Ez a tudat enyhítse a mai visszaemlékezés lelkünkön átnyílló fájdalma.

— **A király nevenapja.** E hó 4-én volt a magyar király nevenapja. Az ország templomaiban fölzengett az ének, szárnyalt az ima, hogy a királyok királya áldja meg a királyt, adjon sokat szenvedett lelkének vigasztalást, édes megnyugvást, tartsa meg dicsőséges életét sokáig, hogy szerető nemzetének millő még soká, nagyon soká imádkozhassanak érte szívvel lélekkel igazán. Debreczenben a római kath. templomban volt nagy zenés mise „Te Deummal“ melyen az egész tisztikar teljes díszben vett részt. A templomot zsufoltság töltötte meg az intelligens közönség s mikor a 39-ik gyalogezred zenekara a choruson rázen dítette az ünnepi misét, összekulcsolódott mindenki keze s önkéntelenül szállt fel az óhaj mindenki szívéből: Tartsd meg Isten a magyar királyt. Az ünnepi misét fényes segédlettel dr. Wolaffka Nándor végezte. A mise végeztével a hivek éneke zendült meg, mely ünnepi érzelemben kért fényt nevére, áldást életére, a mi jó királyunk I. Ferenc Józsefnek!...

— **Wolaffka Nándor** czimzetes püspök, debreczeni prépost, Budapestén a karmelita-templom megnyitása alkalmából szent beszédet mond. Csak hétfőn ért haza Mária-Remetéről, a hol vasárnap a kegyhely új díszes templomának felszentelésénél nagyhatású beszédet tartott. A templomépítés ügyében ugyancsak Wolaffka buzgólkodott a legjobban, ő neki köszönhető, hogy a díszes alkotás létrejött s ugyancsak ő buzditotta az ünneplő közönséget is a vallásosságra, a felebaráti szeretetre s hitének ápolására, — Most pedig — rengeteg elfoglaltsága dacára — ismét ilyen nagy missziót vállalt, a mely újabb dicsőséggel fog járni.

— **Egy tanácsülés.** Városunk tanácsa a hétfői ülésében Beke Imre városi kiadót 25 éves hivatalnokoskodása alatt kifejtett érdemeiért kitüntetésben részesítette. 500 forint jutalom adatott

legrövidebb ideig, addig is majd imádkozom érte.

— Éjfélre itthon leszek, — felelt a bolondos leány keringő lépésekkel távozva.

Az Alcazárban bódítóan gyors keringő hangjai verték föl a tánczolókat sorait. Az ötödik forduló után már a legszenvedélyesebbek is visszatértek helyükre, csak egy kis csoport forgott még mindig az izzó légkörben. Aztán már csak egy pár maradt... a zene valósággal őrlített és a kíváncziak oda gyülekeztek a fáradhatatlanok köré.

— Bravó! — kiáltották mindenfelől. Bravó kolibri! Eljen a kis madár!

Fogadtak rá, akárcsak a chantilly-i verseny-téren a lovakra.

— Ki marad utolsóinak?

Egyesek a tánczosra fogadtak, a kit Richardnak hivtak, gunyéven Parangon-nak, mások a biztos nyerés reményében a kolibrira. És hallani lehetett a felkiáltásokat.

— Parangonra őt!

— Kolibrira hat!

— Nyolcz!

— Tíz!

— Kolibri!

— Parangon győz!

— Tizenöt!

— Husz!

— Kolibrira huszonöt!

— Parangon elesett!

Rémület váltotta fel a vigságot. Lujza térdre bukott: odaczipelték egy székre, a hol elájulni látszott.

neki s Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester szép beszédben üdvözölte és dicsérte meg a jubilálót. Ez ülésen jelen volt gr. Degenfeld József főispán is, kit azért igen melegen üdvözölt a polgármester. A kiadóhivatal és irodaszemélyzet egy szép ezüst kelyhet nyújtott át az ünnepeltnek. Csapó István szép szavakkal emlékezett meg az ünnepelt érdemeiről, méltatva annak tapintatos bánásmódját a személyzet iránt.

— **Öreg honvédek Aradon.** A szerdai déli budapesti vonattal indult el az 1848/9-ik 13 egyenruhás honvéd az aradi gyásznánpélyre. — A honvédegylet képviselőiben szintén elutaztak: Szepessy Gusztáv elnök, Bartha Mór jegyző, Borsovay Demeter József volt őrnagy, Cserépes Mihály egyházi tisztviselő, Kiss Imre ny. pénzügyi titkár és Popper Mór gy. főhadnagy.

— **Gyász.** Özv. Dr. Szántay József sz. Maklári Kiss Sára asszony okt. 30-án életének 76. özevegységének 17-ik évében elhunyt. A boldogult urnó tetemei a Kossut-utcai temetőben levő családi sírboltba tétettek örök nyugalomra.

— **Megrendszabályozott házalók.** A házalók nagy serege önti el Debreczent is ily vásáros időkben. És mintha csak kíváncsra jött volna a benszülött házaloknak az a miniszteri rendelet, mely ilyen időleges konkurensét szabályozza meg. Arról szól ugyanis a rendelet, hogy a hatóságok ne adjanak engedélyt a házalásra olyan egyéneknek, kik e foglalkozást csak vásáros napokban óhajtják üzni, hanem csak azoknak, kik házalással állandóan foglalkoznak.

— **A püspök adója.** Biharvármegye legtöbb adófizetői közt van dr. Wolaffka Nándor v. püspök és debreczeni plébános. A püspök 6263 frt és 22 kr adót fizet s mint ilyen, tagja a vármegye törvényhatósági bizottságának.

— **Új lelkész.** A helybeli ev. ref. egyház egyik segédlelkészét, Kiss Albert orsz. gyűl. képvis. káplányát Csutoros Alkertet az ér-endrédi vírárgó egyház rendes lelkészül választotta meg. — A derék fiatal papnak sok szerencsét kívánunk a megérdemelt kitüntetéshez s szerencsések lesznek a jóválasztott hivek is, mert Csutoros Albertben kiváló papot nyertek. Itt is kedvelték a hivek s társadalmi szereplése is kiváló volt.

— **A kertészeti kiállítás bezárása.** A magyar műkertészek és kertgazdák V-ik vándor kiállítását október 1-én zárta be ünnepélyesen Lengyel Imre nyug. kir. törvényszéki bíró, a kiállítás díszelnöke nagy közönség jelenlétében. Rövid, lelkes beszédben mutatott rá ama kiváló sikerre, mely e kiállítást jellemezte s hálás elismeréssel adózott ama nagy buzgósnak, mely a helybeli kertészek részéről megnyilatkozott. A munkás dalárda a Szózat éneklése, előbb pedig szépen előadott műdalai- val gyönyörködtette a nagyszámmal egybesereglett közönséget. A kiállítás területéről a városi fürdő vendéglő egyik nagytermében felterített asztalhoz gyűltek össze a kiállítók és annak lelkes barátai. Ott voltak: Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, Lengyel Imre díszelnök, Ungváry Gusztáv kir. táblai bíró, Lestényi Adorján kir. közjegyző, Török Gábor városi főerdőmester. A nagy társaság éjfélig maradt együtt és sikerült felköszöntökben ünnepelte a kiállítás vezérfeleit.

— **Szökés a barakból** Gyöngyölet a katonaelet, de egyuttal nehéz élet is. Ezt mondják mindazok, kik átéltek minden örömeivel és szenvedéseivel.

Kolibri még mindig forgott. Karjait feje fölé emelte, mint egy indus bajadér. Szemei egy csillogtak, mint talán még sohasem. Mintha két parázs izott volna bennük, kipirult arczán az önkívület jelei metakoztak. Nem volt már a földé tulvilágba emelkeoett.

Egyszerre csak remegni kezd, kétségbe esett sikoltásban tört ki, vérsugár tör ki a száján, végül ömlik béli ruhájának rózsaszínű, habos szövetén.

Mikor egy karszékre ültették szeény Kolibrít, a körülte állókat meghatotta, annak a látása, hogy görcsös kezeivel egy Szent szűz-képet szorongat. Meglepetve néztek egymásra és többben eltávoztak a haldokló gyermektől.

Polgári ruhába öltözött rendőr közeledik:

— Mi történik itt?

— Egy nő haldoklik!

— Oszlojanak! Lakására szállítottam, vagy a kórházba. Hozassanak kocsit, urak!

A tömeg oszlani kezd és távozóban többen mondják:

— Ki pótolja majd Kolibrít!

*

Ez volt a halotti beszéd, melyet a szegény Lujza fölött tartottak. Levitték a bérkocsiba, mely időközben előállott. A zenekar újból rákezdett a keringőre és a tánczoló párok számolni igyekeztek a halálnak imént látott képét.

désével. — A legtöbb ember megadással viseli sor-sát a czifra munderban, némelyik azonban elég kicsinyhítt, nem érez magában elég erőt a fáradalmak elviselésére és kétségbe esik. — Ezek közt nem egy fordítja maga felé a Mannlicher csövét, nem egy lesz katonaszökevénynyé. Veszprémi István tényleges szolgálatban álló közlegény volt. — Hamar ráunt a dicsőségre és tegnap este megszökött a katonai sátoriárból. — A rendőrség és katonaság hiába körözi mindenfelé, mindeddig nem sikerült nyomára jutni. A honvéd személyleírása: haja szőke, szeme kék, szemöldöke szőke, orra, szája rendes, álla kerek, arczának szabása hosszas. Különös ismertető jele: forradás az álkapcza jobb oldalán.

— **A Csokonai kör ülése.** A Csokonai Kör Komlóssy Arthur elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak Benedek János dr. titkár, Dicsőfi József, Kardos Albert dr, Hamar László, S. Szabó József és Tüdös János dr. A választmány elhatározta, hogy az aradi vértanuk október 6-iki emlékünnepején képviselteti magát s a szoborra koszorút helyez. A kört Komlóssy Arthur alelnök és Benedek János dr., titkár képviselik. Selmezbányán f. hó 8-án leplezik le ünnepélyesen, azt a honvéd szobrot, melyet Tóth András debreczeni szobrász készített. A Csokonai-Kör a képviseltetésével Aczél Géza főmérnököt és Király Gyula tanácsnokot kéri fel, a kik a várost is képviselik. A választmány elhatározta, hogy a tél folyamán E. Kovács Gyula emlékére ünnepélyt rendez a színtársulat és az ifjuság belevonásával. A boldogult művészzel sok vonatkozásban volt Debreczen. Ide költözték őt a diákmélekek, mint kezdő színész itt küzdött meg az első lámpalázzal és később, mint már hírneves művész itt is aratta a dicsőség babérjait. Az emlékünnepején tiszta jóvedelmét a boldogult művész árvaí javára fordítják. — A kör titkára szóba hozta, hogy a Szigligeti-társaság titkárával abban az ügyben levelez, hogy a két irodalomművelő intézet Ér-Semlyénben a Kazinczy szobor renoválásának költségeire estélyt rendezzen. — Kazinczyval obligóban van Debreczen. A nagy irodalmi agitátor barátja és tanácsadója volt, Csokonainak. A választmány rokonszenven fogadta az eszmét és a titkár megbizta, hogy a további teendők dolgában érintkezzék a Szigligeti-Kör titkárával.

— **Az iparhatóság köréből.** Debreczen város iparhatósága az elmúlt hó során különböző iparágak önálló gyakorolhatására összesen 24 egyéni látott el iparengedéllyel. Ebből 145 frt folyt be. — Iparelleses kihágásért megbüntettek 12 iparost 144 forintra.

— **Kétszáznegyvenhárom gyermek felruházása.** A ref. egyházi hivatalba pénteken és szombaton 243 árva gyermek közt osztottak ki téli ruhát, csizmát és kalapot.

— **Eltűnt sikkasztó.** Néhány héttel ezelőtt történt, hogy Rózenberg Albert szállító cég egyik pénzkezelő alkalmazottja W. S. hirtelen eltűnt Debreczenből. A fiatal ember nagyobb összeget — s mint máig kiderült 1200 frtot sikkasztott el. A sikkasztást úgy követte el, hogy a reá bizott nagyobb megrendeléseket nem a teljes összeg erejéig teljesítette és a fentmaradt pénzzel nem számolt el. Eltűnése napján 7000 frtot adtak át neki hogy a dohánygyárban megrendelést eszközöljön, a mit ő meg is tett, de csak 6300 forint áru dohányt rendelt meg. A megszökött sikkasztó ellen a kir. ügyészségnél bűnvádi feljelentést tettek, a honnan az országos körözését elrendelték. A fiatal emberről eltűnése óta semmiféle értesítés nem érkezett és a hogy hire jár, azóta Amerikában éli világát.

— **Új reáliskolai tanár.** Az állami főreál iskolában az idei tanévben párhuzamos II-ik osztályt létesítettek. A párhuzamos osztály felállítására egy új tanári állás betöltését vont maga után. A közoktatásügyi miniszter a tanári állást Tvergyák Károly h. tanárral töltötte be.

— **Népesedés Debreczenben** a mult hóban összesen 226 gyermek született. Ezek közül 40 törvénytelen volt. Ugyanezen idő alatt 161 haláleset fordult elő s így a születések 65 esettel mutak fölül a halálozásokat.

— **A Kossuth-utcai lóvasut meg-hosszabbítása.** A helyi vasút részvénytársaság lépéseket tett az iránt a tanácsnál, hogy a Kossuth utcai lóvasutat a vágóhidig meghosszabbíthassák. A terv érdemes a kivételre, mert a sertesvásárteret oda helyezték ki és újból megnyitották A helyi vasut részvénytársaság a lépéseket még egy év előttette meg, — de az engedélyt még most sem kapta meg, mivel az akták a tanácsnál hevernek. — A városnak pedig a lehetőség szerint minden alkalmat meg kellene ragadnia, hogy a közlekedési eszközök minél nagyobb számban létesüljenek.

— **A munkások nyugdíjegylete.** Em-lítettük volt azt a mozgalmat, melyet a debreczeni állami gépgyár munkásai indítottak és a melynek célja létesíteni Debreczenben is egy fiók nyugdíjegyletet a munkások részére, mely aztán összekötetében lenne természetesen a budapesti központtal. E tárgyban hirdetmények, illetve felhívások is jelentek meg s az alakuló gyűlés a mult hét végére volt tervezve. A gyűlés azonban elmaradt. Nem

mintha letettek volna e dícséretes tervről, vagy mintha az érdeklődés hiányoznék Debreczen munkásai részéről, hanem mert ígéretet nyertek a központtól, hogy az alakuló gyűlésen az is képviselteti magát. Ezért aztán elhatározták, hogy az alakuló gyűlést a hét végére halasztják, de holnap, vasárnap okvetlenül megtartják azt. Összintén kívánjuk városunk munkásainak érdekében, — hogy a tervbe vett nemes célt mielőbb eléjük.

— **A r. bejelentési hivatal** szeptemberben 126 közigazgatási és 64 kihágási ügyet intézett el. Kiadott 60 darab cselédkönyvet, 5 igazolási jegyet és 8 ideiglenes igazolványt. Lakás változtatást 10 ezernél többet jelentettek be. Egyesek lakcíméről közel 8 ezer esetben adott a hivatal felvilágosítást.

— **Öngyilkosság a bérkocsiban.** Szerdán este, kevéssel nyolcz óra előtt hatalmas lövés zajára futottak össze a piac- és rózsza-utcán járók. A lövés egy robogó bérkocsiból hangzott el. A kocsit megállított, a nép tömegével vette körül s benne egy 20 éves fiatal ember, a ki mellbe lőtte magát, a halállal vívódott. Budaházy Miklós 20 éves kereskedősegéd, a ki a kispiacon lévő Kovács Mihály-féle fűszerkereskedésben volt alkalmazásban, követte el az öngyilkosságot. Néhány nap előtt jött ki a kórházból, a hol hosszabb időn át beteg feküdt. Azóta az üzletben dolgozgatott. Szerdán este még jókedvűen beszélgetett, este 7 órakor pedig elment az üzletből s kiment a vasutshoz. Mercsi János bércochishoz ment s azt mondta neki:

— Hajtson a Dégenfeld-téren a Kovács Mihály üzlete elé.

A bérkocsis az utasításhoz híven hajott. Mikor a piacról a városház mellett befordultak, hatalmas lövés dördült el a kocsiban. Megállította a lovakat, leugrott a bakról s akkor látta, hogy a fiatal ember az ülésen hátra dőlve halálapadatan fekszik, melléből vér szivárog és a kezében egy hatlövétű revolvért szorongat. A szerencsétlen ifjú még élt, mikor az első rendőr odaérkezett, a ki Szentpály Béni dr. kerületi orvoshoz vitette. Utóbban azonban meghalt s a rendőrorvos csak a beállott balált konstataálta.

— **Istentisztelet** a Deák Ferencz utczaizr. templomban. Az istentiszteletek a Deák Ferencz utczaizr. templomban — további rendelkezésig — következőleg tartanak: hétköznap reggel 6 órakor, hétköznap és péntek este 5 órakor, szombat reggel 9 órakor.

— **Telephon Budapest és Debreczen közt.** Debreczent, mint értesülünk, már a közel jövőben telephon fogja összekötni Budapesttel. — Ugyanis a helybeli telephon-hálózatot, mely eddig magánvállalat kezében volt, január 1-jétől az állam veszi át, és ekkor kiépítik a telephon-hálózatot P-Ladánytól Debreczenig, mivel P-Ladány már ugyis össze van kötve Budapesttel. Így tehát megvalósul az összeköttetés, mely óriási előnyökkel jár a kereskedelemre és a hírlapíráásra nézve.

— **Lelkészválasztás P-Ladányban.** Vasárnap tartották meg P-Ladányban a lelkészválasztást Zsigmond Sándor egyh. ker. főjegyző elnöklése mellett. A választás nagy izgalmak közt folyt le, a kedélyek izgatottak, hevesek, csaknem elkeseredettek voltak. Két nagy táborra a híveknek állott egymással szemben, híven kitartva és lelkesedve jelöltjük mellett. A választás eredménye az, hogy K i s s Ferencz volt debreczeni segéd-, jelenleg földesi lelkész 51 szótöbbséggel választották meg p-ladányi ev. ref. lelkésznek. K i s s Ferencz tehetséges ember, kiváló jó szónok, kiben a püspök-ladányiak derék papot nyertek.

— **Választás a főiskolában.** Szombaton este tartotta a jogász segítő egyesület alakuló közgyűlését, hol egyhangú lelkesedéssel elnöké Kun Bélát választották meg. Főjegyző Bacsó Jenő, pénztárnok Molnár Béla, aljegyző Rácz Lajos lett. Megválasztották hozzájuk a választmányi tagokat is, s így a végleg megalakult tisztikarral élén megkezdheti működését akadémiának első egyesülete, gyakorolván segélyezését a jogászok körében pénz- és könyvkölcsönrel és ingyen pénzsegéllyel.

— **Emlékünnepély.** Az Andaházy-Szilágyi-intézet növendékei hálájuknak és kegyeletüknek külső kifejezésül gondnokukkal, nt. C s i k y Lajos akad. igazgató s nevelőjükkal, a felelhetetlen emléküi kegyes alapító halálának 55-ik évfordulóján f. hó 2-án d. u. 5 órakor a hatvan-utczaiz temetőben felkeresték s megkoszorúzták az intézet alapítójának sírját. A léleknek e külsőleg egyszerű, magasztos ünnepén az intézet növendékei közül Nagy Albert 6. o. tinuló intézett növendékétársaihoz néhány buzdító szót, majd Simon Imre intézeti nevelő figyelmeztette rövid beszédben a növendékeket arra, hogy hálájuknak minődon adjanak külső kifejezést, végül nt. C s i k y Lajos gondnok intette s buzdította a növendékeket, hogy ama nagy jótéteményre, amelyben az egész egyházközség részvételét önként, ugy szorgalmuk, mint magukviselőle által magukat méltókká kell tenniök. Az ünnepély ezzel véget ért.

— **Párbaj-ügy.** Csütörtök délelőtt a vádlottak helyén egy színész és egy hírlapíró ült párbjadal vétsége miatt. Fenyéri Mór, helybeli színész és Lö w József különböztek össze még

tavaly télen s a nagyerdő fái között pisztoly-párbajt vívtak, mely vér nélkül mult el. — A törvényszék S z e ö k e István dr. elnöklete alatt tárgyalta ezt az ügyet s Galánffy János dr. kir. alügyész vádbeszéde után Fenyéri Mór öt napi, Lö w Józsefet pedig tizenégy napi államfogházra ítélte. Fenyéri megnyugodott, de Lö w felebbezett az ítélet ellen, mely reá nézve azért volt súlyosabb, mert párbajért csak nem régen ült az államfogházban. Az ügyész is felebbezett a vádlottak terhére.

— **A debreczeni kertészeti kiállítás** összes jövedelme ezerhatszáz forintot tesz ki, a mely összegben már beunfoglaltatik a város segélye más különféle adományok, míg a jegyekből 1000 frt körüli összeg. A kiállítási bizottság elnökét Heykál Edét most a budapesti kertészeti kiállítás elnöksége választotta meg az ottani jury tagjai sorába. Itt említjük meg, hogy a kiállításon bemutató viharágyut Heykál Edénél hagyta a kiállító, a hol az meg is szerezhető.

— **Szomorú tanügyi állapotok Debreczenben.** Csánky Viktor tanfelügyelő jelentést terjesztett a város közigazgatási bizottsága elé, amely rendkívül szomorú adatokat tartalmaz. A jelentés szerint Debreczenben nem kevesebb mint 1356 gyermek teljesen nélkülözni kénytelen a leg-elemibb oktatást is és dacára ennek, sok tanterem a törvénybe ütközően annyira túltömött, hogy ily iskolákból a gyermekeknek sem testi, sem szellemi fejlesztését várni nem lehet és Debreczen, ez a nagy és első rangú város, a népnevelésügy tekintetében sok szegény kis községnek messze mögötte áll. A tanfelügyelő véleménye szerint elvitázhatalanul szükségesnek mutatkozik tehát a város belterületén új tanítói állások szervezése, míg a város külterületén, a tanyákon községi tanítói állások szervezését tartja szükségesnek. A tanfelügyelő jelentésében kiterjeszkedik még arra is, hogy az összeírt óvodakötelesek száma 3759, emely az előző évinél kevesebb. Hogy a kisdetek száma a természet rendje szerinti emelkedés helyett apadást tüntet fel, elszomorító. A kedvezőtlen jelenség a három év előtti nagy gyermekhalálozásnak tulajdonítható.

— **Egy 30 éves** ügyes urinó jó gazdaszony idősebb magános urhoz házvezetőnek kulcsárnó — kiadónőnek ajánlkozik. Fénykép kívánatra küldetik. Cím a kiadóhivatalban.

— **Jövő heti bünygyi végtárgyalások.** Október 9-én Hétfőn: Szabó Péter ellen, hamis tanulás büntette. Sipo Kálmán s társa ellen magánlak sértés büntette. — Október 10-én Kedden: Fodor Sándor s társa ellen hivatalos hatalommal visszaélés. O. Tóth Imre ellen magán okirat huzmisítás. Fodor Sándor ellen hivatalos hatalommal visszaélés vétsége. — Október 11-én Szerdán: ifj. Sáfrány Imre ellen hamis vád büntette. Balla (Virág) Lidia s társ. ellen lopás büntette. Ludmány Ferencz ellen szándékos emberölés büntette. — Október 12-én Csütörtökön: Székely Sándor ellen magánlak sértés büntette. Dihen Lidia ellen tüzvész okozás vétsége. Fehér Bartók László s társai ellen tüzvész okozás vétsége. Plesa Mihály ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége. — Október 13-án Pénteken: Karai Péter ellen súlyos testi sértés vétsége, özv. Paluska Imréné ellen rágalmozás vétsége. Pálóczi Sándor ellen magánlak sértés büntette. Fekete János ellen hatóság elleni erőszak büntette. Ugyan az nap ítélet hirdetések. — Október 14-én Szombaton: Csokaji János ellen hamis tanulás büntette, — Szikszai Sándor ellen hatóság elleni erőszak büntette. — Dusa Lajos s társai ellen súlyos testisértés büntette miatt.

— **Mit szabad a piacon árulni?** Megtörtént újabb, hogy a rendes napi piaczkokon az élelmi szereken kívül ipari czikkeket is árultak, a kereskedelemügyi miniszter a városhoz leérkezett leiratában tudatja a közönséggel, hogy a napi piacon ezután csakis élelmiszereket szabad árulni, míg az ipari czikkeket, még a háziipari czikkeket is csak a vásárokon árusíthatók.

* **Sokszorosan kitüntett gyár.** A folyó év szeptember havában Szegeden megtartott mezőgazdasági országos kiállítás alkalmával, az ismeretes több mint 400 éremmel kitüntetett *Mayfarth Ph. és társa czég* cs. kir. kir. szab. mezőgazdasági gépgyárak Bécs II. szőlőpréseit, szőlőbogyózt, szőlőzúzóit, önműködő beaadalmazott permetező-, szeges- és repcsényirtó fecskendőit a magyar országos gazdasági egyesület Budapesten a legmagasabb kitüntetéssel a nagy arany éremmel jutalmazta.

* **A napilapok újdonságai** közt már vagy négy hét óta hosszú számsorozatok olvashatók az Osztályországi játékok nyereményszámai. Most folyik ugyanis a negyedik Osztályországi játékok főosztályának húzása, a mely *harmincezer* sorsjegyre juttat nyereményt. Azok a számsorok a közönség legkedvesebb olvasmánya. Az a nagy érdeklődés, a melylél országoszerre várják, azt bizonyítja, hogy az osztályországi játékok, milyen népszerű, ugy mondhatjuk, hogy megállapodott intézménnyé lett. Mindenféle nyereményekről s a szerencsés nyerőkről beszélnék. Ők most aközérdeklődés tárgyai. Hogy a nevük miatt-amott nyilvánosságra kerül, annak nem is a sorsjegyelárusítás az oka. Az ismerősök adják tovább a szerencsés neveket, ők terjesztik az igazsá

lett legendát. A negyedik sorsjáték főhúzása október 11-ével véget ér a harmincezer nyerő a maga nyereményét fölveszi és megkezdődhetik az ötödik osztályországi játékok *campagne*-ja. Ennek az első osztályra szóló sorsjegyei már e napokban piacra kerülnek. Érdekes sorsolási tervét már legközelebb e helyen közölni fogjuk. Előre is föl hívjuk rá a közönség figyelmét.

Színház.

Komjáthy János szinigazgató jól szervezett társulatával megkezdte a téli szinidényt.

Szívből üdvözljük őket hazatérésük alkalmából a hosszú vándorút után s kívánjuk, hogy mielőbb letegyék a vándorbotot és állandó otthonuk legyen Debreczen.

Az első előadás Csiky Gergely szomorujátéka a „Két szerelem” volt. Az előadás egy kissé bágyadt volt, a mi nem csoda, hisz azon a nap érkeztek Szigetről haza.

A szép számu közönség nagy lelkesedéssel tapsolta Komjáthyt és nejét.

Vasárnap délután a „Fekete rigó” népszínmű, este „Dr. Szeldburdi” bohózat került színre.

Hétfőn ez utóbbit ismételte a társulat, a mely darabon elég jól mulatott a közönség.

Kedden a „Gésák” zenéje csendült fel a polgári zenekar hangszerein s a tavalyról ismert szemelvények pompásan játszottak. Új volt Sárosi Paula, a ki elég jól viselte magát s ugy hisszük, hogy erre a kedves leányra szép jövő vár a színpadon.

Szerdán a „Gyurkovics lányok” mentek férjhez a jó ég tudja hanyadikszor. A közönség nagyon jól érezte magát a kerekded és gyorsan pergő előadás s bőségesen honorálta tetzésének sok jelével a szereplőket. Így Komjáthyt, Szabó Irmat, Tanayt és Kis Irént.

Csütörtökön a „Parasztbecsület” című operában lépett föl Bödi Ella, az új énekesnő, a ki ugy szép játékaival, mint kitűnő hangjával egyszerre meghódította a közönséget. Nagyon jól viselte magát a mi szép hangú tenoristánk, Karacs Imre is. Az egész előadás jó volt és teljesen kielégítette a magasabb igényeket is.

Ez este került színre Makai Emil bohózata a „Robinsonok”, a melyen elég jól mulatott a közönség. Fá y Flóra elragadó szép Olimphia volt és szépen mondta el a ragyogó és csengő szép verseket. Jó volt Tóth Elek is.

Pénteken a „Két szerelem” szomorujátékban ismét a Komjáthy páratott fényes sikereket. Osztoztak az est sikerében Csikaházy Etel, Kiss Irén Fá y Flóra, Szacsavay és Tóth Elek.

— **Színházi műsor.** Hétfőn, okt. 9-én bérlet 7. sz. „A” másodsor „Egyiptom gyöngye”. Bohózatok operette. Kedden, bérlet 8. sz. „B” harmadsor „Egyiptom gyöngye”. Szerdán, bérlet 9. sz. „C”: „Egyiptom gyöngye”. Csütörtökön, bérlet 10. sz. először: „A házi béke”, vigjáték 3 felvonásban. Pénteken, bérlet 11. sz. „A házi béke”. Szombaton, bérlet 12. sz. „III. Richard király” tragédia. Vasárnap két előadás; délután 3 órakor félhelyárakkal: „Hamupipőke” tündérrege, este 7 és fél órakor bérletszűnetben „Az asszony verve jó” eredeti népszínmű.

CSARNOK.

Bellácska faluja.

Bekopogtattam a debreczeni sógorhoz kétnapi vendégnek. Untig elég, hogy az ilyen falusi ember megint visszakivánczozzék a maga otthonába. Nem való a városi embernek a vendég. Miatta felfordul a rend az egész házban. Nekem Bellácskának a tanuló-szobájában hevenyésztek ágyat, a hol a kicsi „önagysága” szedi magába délutánoként, meg esténként a magasabb tudományokat mindenféle vas-tag könyvből.

A polgáriba jár a kis hugom s nagyra van a francia tudományával. Különben igen finnyás hölgyecske a ki különféle ürügyekkel — bár kellő finomsággal — utasította vissza abbéli meghívómat, hogy legyen szerencsénk hozzá nálunk. Sohase volt még falun s mikor apja, a sógor előtt fejtegetni próbáltam a nép nyomoruságát az ilyen rossz esztendőben, hát a kicsi „önagysága” szívjáldalommal kiáltott föl:

— Jui istenem, nem lennék szegény ember, nem tudom mennyiért!

Az új helyzetben nem tudtam elaludni s gertyát gyújtottam. A hogy körülnézek, az ágy mellett könyvespolcot látok. Kinyújtottam a kezemet s a mit legfelül találomra elértem, azt leemeltem.

Írófüzet volt. A czimlap felirata szerint „Szabad gyakorlatok” kincsesháza volt a füzet.

— Ah, Bellácska elmeszülményei. Lám-lám, most bepillanthatunk önagysága lelki világába. Lássuk csak, hogyan állunk evvel az ízével. Lapozgattam benne. Vörös tintával derekasan megjavított pensemok jöttek sorra a szülői házról, a Bellácskák utcájáról, a lóversenyről

A legutolsó gyakorlat még javítatlan. Ezt tehát most írta, talán épen ma délután. Czime; *Egy nap falun*, mely így hangzott:

*
Kora reggel volt. A nap főségesen szórta sugarait a falu toronyórájára, melynek lapja fél kilenczet mutatott.

A falu ébredni kezdett. Megindultak a tejes kocsik, meg-megállván egy-egy ház előtt, a hol nagy bödönökben adták le a kapuban már várakozó cseledeknek. A falusi nép sok tejet fogyaszt, mert többnyire turót készít belőle, a mit aztán beszállítanak a városba a közös hadseregtől kölcsön vett lovakon. Innen származik a közmondás is, hogy: „Közös lónak turós a háta.”

A tejeskocsikat a pékiasok váltják fel, a kik dévaj lármával szaladgálnak a friss süteménnyel, miközben szívesen eltereferélnék a szobaleányokkal. No, de ezek nem igen érnek rá a pletykára. Falun sok a dolga a szobaleányoknak. Neki kell a szobák rendbentartásán kívül még az udvarban és a kertben is leporolni, a leandereket naponta jól megöntözni s a kerti asztalon a reggeliehez fölteríteni, a hová utóbb, ugy kilenczórátáján, a család gyűlekezik, hogy friss reggeli tejt ki-ki megigya.

Reggeli után mindenki dolga után lát. A lányok kötnek, himeznek, varrnak, a férfiak a mezőre kocsikáznak ki, megnézni vajjon jól nő-e a fű, lesz-e rajta sok buza? Mert a buza falun az Isten áldása. Ők abból készítik a lisztet, a mi bizony szomorú dolog. Mennyire jobb és könnyebb a városban, a hol nem a nyílt mezőn, hanem óriási földtől malmokban készítik a lisztet s nem kell félnünk, hogy a jég kárt tesz bennük. De hát a falu népe még ebben igen-igen hátra van és még sok időbe kerül, a mi annyira művelődnek, hogy a buzát nem szórják bele a földbe, hogy széna teremjen belőle a lovaknak. Szénát lehet kapni a heti piacon is.

A délután is munka között telik el. A nők burgonyát aszalnak télire vagy pedig tojásokat tesznek a kőtögepekbe, a melyek a kis csibéket, récéket, nyulcskákat és malaczkákat költik ki a tojásokból. A sertések tojása természetesen sokkal nagyobb, mint a közönséges tyuktojás.

A férfiak ilyenkor vadászni járnak a vadaskertekbe s nagy büszkeséggel hozzák haza a zaák-mányt, egy-egy gyönyörű sast, a melynek pecsenyét mi városiak vajmi ritkán vagy egyáltalán nem élvezhetjük, mert igen ritka, a falusi ember pedig irigységből a viláért sem szállítaná be a városba. Nem is él ott meg a mészáros, a ki hiába vágja le a legszebb szarvasokat, őzeket. A városban készült borjúbust meg éppen meg sem eszi a falusi ember. Hogy is ne, mikor az ő asztalán naponta ott pirul a gyönyörű sas, bagoly, gólya, vagy más efféle inyeség. — Legszebb a falusi est. A villamos ivlámpák kigyulnak a falun véges-végig s át az erdei uton, melynek aszfaltján kényelmes séta esik a sutogó lombok alatt. A kakuk vigan énekel, a gólya kelepel, a mokus fűtyörész az isteni éjszakában.

Ha azonban az idő nem kedvez, mert a fák igen nagy szelet okoznak, akkor a falusiak otthon pótolják ezt a hangversenyt s zongorán, furulyán, hegedűn szebbnél szebb csárdásokat játszanak, miközben a gazdaszony teát forral az üstben a rendesen nyolcz-tíz főre menő család számára.

Ekkor megszűnik az utcán a kocsik robogása, a villamos csöngetése, csend lesz mindenfelé. A falusi hold festői felhők közöl világít le a házak tetőire, melyeknek érczakasát s bádog ormaít bevezüstöli A távol hegytetőn magánsan álló kápolna toronyában megszólal a gulya kolompja s ekkor nyugalomra tér az egész falu, mire a villamos ivlámpák ismét kialusznak.

*
Vajjon milyen kalkulust kap erre a penzumra az én Bellácska hugom?

Dr. Muki.

Debreczeni piac.

Gabona árak. 1899. okt. 3-án.

		Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza	mm.	7.90	7.80	7.70
Kétszeres	"	6.80	6.70	6.60
Rozs	m.	5.80	5.70	5.60
Árpa	"	5.50	5.40	5.30
Zab	mm.	4.80	4.70	4.60
Tengeri	"	6.20	6.10	6. —

Kiadótulajdonos: Zicherman Herman.

NYILTTÁR.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdrágább szővés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz küldetve, — mintákat pedig postafordultával küldenek,

HENNEBERG G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) ZÜRICHBEN, — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Eladó ház.

Kossuth-utcán, a főtérhez teljesen közel, egy kitűnő karban lévő ház két lakosztállyal és udvarhoz tartozó kerttel, — mely évenként 1400 frt jövedelmet hoz, eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Chocolat

SUCHARD

Mindenütt kapható.

Cacao

Kufeke féle
a tej legjobb hozzátéte
a betegséget
megakadályozza és eltávolítja
gyermekliszt.
Kapható gyógyszerárakban és droguistákban.

== Jövedelmező állás! ==

Első rangu intézet keres **helyi ügy-nököket.** — Csekély fáradozás mellett havi 150—200 forint kereset érhető el. — Czim a kiadóhivatalban.

Vidéki nyugdíjasok, katonatisztek, papok, tanítók, állami hivatalnokok és kereskedők állandó mellékjövdelemre tehetnek szert.

Ajánlatok „R. A.” Debreczen poste restante küldendők. (116) 1—2

500 forintot

fizetnek annak, ki a Bartilla fog-vízének használatát mellett, üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. örökösei (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1. Határozottan kérjük Bartilla-féle fog-vízét. Hamisítások följelentéseért jódíjazás adatik. Kapható Debreczenben: Mihálovics Istv. gyógyszerésznél; — Nagyváradon: Wachsmann Alb. Droguistánál, Fő-utca.

10867. tkvsz.
1899.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy **Rózsa Lajos és Társai** végrehajtóknak **Dr. Kovács Sándorné** végrehajtást szenvedő elleni 200 frt, 500 frt, 500 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő, Debreczen sz. kir. városban fekvő, a debreczeni 6248 sz. tjkvben A. + 4411/a hrsz. alatt foglalt ingatlanra 1705 frtban, — a debreczeni 6425 sz. tjkvben A + 4410 hrsz. a. foglalt ingatlanra 3850 frt, — a debreczeni 6654. sz. tjkvben A + 4411/b, 4411/c 2 hrsz. alatt foglalt ingatlanokra 990 frtban ifj. Kacz Sámuel utóajánlata folytán az újabb árverést — frt — krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi Október hó 27-dik napján délután 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % -át vagyis 170 frt 50 kr, 385 frt 99 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-dik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi augusztus hó 31-ik napján.

Harsányi,

kir. trszéki bír.

(114.) 1—1.

119 darab

fél éves szőke malacz

eladó.

Értekezhetni Teleki Kálmánnal

(3—3)

Zilahon.

Alapított 1782.

KONTSEK GÉZA

előbb Gaszner Károly

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz- és magkereskedése

DEBRECZEN, Kossuth-utca 11.

A földmívelésügyi m. kir. minisztérium felügyelete és a magyar bortermelők orsz. szövetségének vezetése alatt álló

m. kir. országos központi mintapincze

BORAINAK

főraktára

= Debreczen és vidéke részére. =

Hazánk összes kiválóbb borvidékének, eredeti palackozott asztali, pécenyé-, csemege- és gyógyborai óriási választékban és feltétlen természetes minőségben állandóan kaphatók.

Magkereskedésben mely e szakmában az ország legrégibb üzletei közé tartozik, mindenkor a legjobb mezőgazdasági-, konyhakerti- s erfurti virágmagvak fajtiszta s csiraképes minőségben kaphatók.

Nem bizományi raktár, hanem direkt összeköttetések a continens első magtermelőivel.

Arjegyzékkel kívánatra készséggel bérmentve szolgálok.

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes.

Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán arany res bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetenyekben vagy hűg. savas vese-homok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásv. vízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjessén.

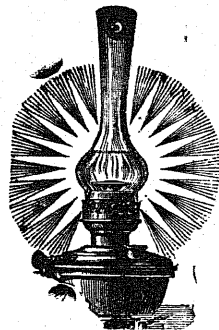
Ifj. PÁJER JÓZSEF

porcellán-, üveg-,

lámpa- és konyhaberendezés nagy raktára

DEBRECZENBEN.

ÜZLETHELYISÉG: FŐPIACZ, KOSSUTH-UTCZA SARKÁN.



Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki nagyrádemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az idény beálltával dusan összeállított lámpa raktárt rendeztem be.

Tartok raktáron minden jóhírnevű és gyártmányú

álló és függő lámpákat

a legjobb égőkkel egész gyári áron, ugymint Dittmar-féle nap, kométen, bahu, dupla és 30 40 gyertya lángu meteor-égőkkel, melyekkel eladás előtt mindig kipróbálva szolgálok.

Tartok raktáron igen finom szövésű kanócokat, lámpaollókat lámpaüveg, keféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.:

ét-, thea-, kávé-, mocca-, mosdó- és üvegkészleteimet

francia, angol s több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorfi evőeszközöket, disztárgyakat, úgy chinaezüst, mint alpacában árjegyzék szerint, továbbá csont- és fanyelű asztali és dessert késeket, mosdó asztalokat minden kivitelben.

Szobadisztítéshez nagyválasztékban szolgálhatok majolika és terakotta vázákat és korsókat, ugyszintén faldiszeket és szobrokat minden nagyságban.

Ajánlom továbbá az abaujmegei majolika gyár szép kivitelű árak bizományi raktárát, mely gyártmányból dusan el vagyok látva. Konyhaberendezéshez minden ahhoz való kellékekkel a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál kamatot engedmények. — Vidékre csomagoló ládát nem számítok. — Vidéki megrendelésekre a csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelősséget vállalok.

Kiváló tisztelettel

Ifj. PÁJER JÓZSEF.

(109.) 2—12.

KLEIN TESTVÉREK ELSŐ KÖZVETÍTŐ ÉS TUDAKOZÓ INTÉZETE.

Gróf Dégenfeld-tér 3. sz. (ezelőtt Rózsa-tér).

156-dik számú telefon állomás,

Kereskedő segéd helyben tanult, fűszer vegyes szakmában jártas, — csinos külsejével — alkalmazást keres.

Fölkéretnek mindazon földbirto-
kosok, kiknek földjük volna
kiadó esetleg eladó, hogy azo-
kat közvetítő intézetemben elő-
jegyeztetni sziveskedjenek.

Pénzbeszedő fiatalember 1000 frt. kauti-
óval állomást keres. 513.

Széchenyi utcán egy szép különálló
5 szobás lakás a hozzátartozókkal együtt
november 1-től kiadó. 510.

Kiadó föld. A F.-Józsa község határán
28 1/2 kat. hold elsőrendű szántóföld és
kaszáló egy vagy több évre haszonbérbe
kiadó. 500.

Eladó ház czuczai földdel Darabos-
utcán, melynek tiszta jövedelme 650 frt.
tartott ára csak 9500 frt. 496.

Eladó ház bormérő joggal a Csapó-
utcai részén, mely áll 5 szoba, 2 konyha,
kamara és a hozzátartozókból. Értekez-
hetni Klein testvérek intézetében. 511.

Fűszer — rőfös üzlet egy vidéki vá-
rosban — jó forgalmu — átadatik. 512.

Egy nyolcz lőerejű Roboi-féle gép fel-
szerelve olcsó árban eladó. Értekezhetni
Klein testvérek irodájában. 515.

Egy igen jövedelmező üzlethez egy
társ 1200 frttal kerestetik. 514.

Egy utcai szoba előszobával, kama-
rával együtt bérbeadó. 516.

Egy, 20 kötetből álló német

„Conversations-Lexikon“, kemény
táblába csinosan bekötve, igen jutányos
áron eladó. Értekezhetni irodámban.

Nevelő fiú 16 éves IV. gymnásiumot vég-
zett alkalmazást keres. (509)

Fényirdába tisztességes tanulónak való
fiú felvétetik. 505

Fürdő kiadó. Egy 26 ezer lakossal bíró
városban jó menetű gőz és kád fürdő
mulatóhelylyel, vendéglő és italmérési jog-
gal kedvező feltételek mellett kiadó. —
Értekezhetni Klein testvérek tudakozó
intézetében.

Ujosztásu tanyaföld 32 holo 1005 □
ól közel debreczen városához eladó, eset-
leg bérbeadó. — Értekezhetni Klein test-
vérek tudakozó intézetében. 511.

Kertészet első rendű, régen fennálló,
összes berendezéssel vagy a nélkül szabad
kézből eladó. — Értekezhetni irodám-ban.
506.

Eladó tanyaföld gazdasági épületekkel
1 hold szőlővel a Diószegi-út mellett. Ér-
tekezhetni irodámban. 508.

Üzlet helyiség különösen rőfös üz-
letnek alkalmas B.-ujvárosban, mellék-
szobával kiadó. 513.

Az ezen rovatokban közlöttel iránt felvilágosítást ad s egy ily közlemény 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.